

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

*Непран А. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет*

Розвиток підприємництва в Україні, посилення інноваційних та інтеграційних процесів суттєво підвищує роль професійних компетенцій майбутніх економістів. Фахівці в області економіки повинні вміти вирішувати складні економічні проблеми на підприємствах різних видів економічної діяльності. З цією метою вони повинні мати високий рівень як теоретичної, так і практичної підготовки в ЗВО. Рівень підготовки фахівців повинен забезпечити професійно-особистий розвиток фахівців в сфері економіки, а саме формуванню їх професійної компетентності.

Серед багатьох проблем економічних проблем, які потребують вирішення, однією із головних є проблема ціноутворення. Фахівець в області економіки повинен вміти розробляти проекти оптових та роздрібних цін на товарну продукцію, тарифи на роботи (послуги) з урахуванням кон'юнктури ринку [1]. Для вирішення цього завдання фахівці повинні володіти методами ціноутворення, складати планові калькуляції на вироби (послуги). Проблема ціноутворення, розробки, корегування та зміни цін є однією чи не найголовніших для ефективного управління підприємствами.

Проте слід відмітити, що практичне вирішення цієї задачі майбутніми фахівцями ускладнюється. Зокрема, аналіз освітніх програм провідних економічних ЗВО засвідчив, що у багатьох із них відсутні такі дисципліни, як ціни та ціноутворення, управління витратами. Загальні

засади ціноутворення висвітлюються в навчальному курсі «Економіка підприємства». Проте за обсягами, рівнем матеріалу це є недостатньо для вирішення практичних завдань. Відсутність спеціальної дисципліни не дозволяє студентам отримати ґрунтовні знання з методики та методів ціноутворення, цінової політики підприємства.

Складність вирішення даної задачі полягає в тому, що майбутні фахівці повинні вміти складати планові калькуляції на виробу (послуги) [1]. Складання калькуляції вирішує ряд важливих задач в системі управління. Серед них: визначення ціни та її зміни на плановий період, прийняття управлінських рішень щодо зняття виробу з виробництва тощо. На основі калькулювання здійснюється розробка перспективних та оперативних планів із собівартості продукції, що є однією із головних розділів бізнес-плану. Складання калькуляції є одним із найскладніших завдань, які потребують вирішення на практиці. Проте в начальних планах відсутні дисципліни, в яких було б детально розглянуто проблеми калькулювання. В курсі економіка підприємства калькулювання продукції розглядається лише в загальних рисах без детальних розрахунків, застосуванні різних методів тощо. Обсяг викладеного матеріалу є недостатнім (від 2 до 4 годин лекцій) не дозволяє студентам набути професійні компетенції, які дали б їм змогу самостійно складати планові калькуляції. Більш детально це питання розглядається в начальному курсі «Управління витратами». Однак в підручниках цій темі присвячена лише одна глава. Покращити рівень професійної компетенції з даного питання можна було б зробити за рахунок введення в освітні програми підготовки економістів спеціальної дисципліни «Собівартість продукції та її калькулювання на промисловому підприємстві», або розширення обсягу в дисципліні «Управління витратами».

Література:

1. Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Кваліфікаційні характеристики: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04>.

УДК 378

МОТИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР УСПІХУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ЕКОНОМІКИ

*Близнюк А. О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасні ринкові умови і нестача економістів-професіоналів ставлять випускників економічних спеціальностей в жорсткі конкурентні рамки на ринку праці. Щоб досягти успіху в майбутньому фахівець в області економіки повинен мати високу професійну підготовку та вміти проявляти свої професійні якості на виробництві. Тільки в разі прояву перерахованих вище якостей і прояву інтересу до себе з боку роботодавця, майбутній фахівець може отримати таку бажану роботу і перспективне зростання.

Кожен здобувач, що одержує вищу освіту, мріє про гарну і прибуткову роботу, але її отримати може не кожен в силу таких причин як бажання, прагнення до навчання, вміння якісно мислити і швидко приймати рішення, діяти в групі – все це безпосередньо впливає на майбутні професійні навички фахівця-економіста. На сьогоднішній день без вищої освіти і певних практичних навичок, будь-який працюючий не зможе проявити себе як якісний фахівець і в результаті не отримає похвали